

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 7. november 2006

letnik XIV

št. 19

Zahteva državnega sveta da državni zbor ponovno odloča o zakonu o določitvi minimalne plače

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o podpornem okolju za podjetništvo - druga obravnava

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - druga obravnava

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sodniški službi - skrajšani postopek

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o notariatu - druga obravnava

Tretja alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - državni svet zahteva, da državni zbor pred razglasitvijo zakona o njem še enkrat odloča

Zahteva državnega sveta da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o zakonu o določitvi minimalne plače.

Državni svet Republike Slovenije je na 47. seji, dne 11. 10.2006, ob obravnavi zakona o določitvi minimalne plače (ZDMP), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 21. izredni seji, dne 4. 10. 2006, na podlagi tretje alinee prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o zakonu o določitvi minimalne plače.

O B R A Z L O Ž I T E V

Državni zbor Republike Slovenije je na seji, dne 4. 10. 2006, sprejel zakon o določitvi minimalne plače.

Državni svet je že na 46. seji, dne 13. 9. 2006, obravnaval predlog zakona o določitvi minimalne plače in opozoril, da predlog zakona ne ohranja dosedanje prakse, da se določi vsakoletni znesek minimalne plače v okviru pogajanj s socialnimi partnerji. Takšna rešitev je namreč sprejeta v večini evropskih držav in v celoti ustreza standardom socialnega dialoga in socialnega partnerstva v Sloveniji. Zato je državni svet že takrat opozoril, da naj Vlada Republike Slovenije ohrani vodenje socialnega dialoga in se dogovarja o višini minimalne plače v okviru Ekonomsko-socialnega sveta.

Zakon ukinja do sedaj veljavni institut dogovarjanja med socialnimi partnerji. Namesto soglasja je sedaj predvideno zgolj neobvezujoče posvetovanje, odločanje pa je prepuščeno izvršni veji oblasti.

Državni svet izrecno poudarja, da dopolnjeno besedilo v 2. členu zakona o določitvi minimalne plače, da po posvetovanju s socialnimi partnerji minimalno plačo ugotovi minister oz. ministrica, pristojna za delo, ni zadostno, ker meni, da se bo Vlada Republike Slovenije oz. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve samo odločalo o višini tako minimalne plače, kakor tudi drugih socialnih transferov, brez soglasja Ekonomsko-socialnega sveta.

Državni svet ugotavlja, da sprejeti zakon ne zagotavlja ohranitve realne vrednosti minimalne plače in da bodo s tem prizadeti prav tisti zaposleni, ki jim ohranjanje realne vrednosti minimalne plače pomeni veliko. V zakonu tudi manjka "varovalka" za povečanje minimalne plače v primeru, ko bi bila inflacija nad pričakovano višino. V zakonu je tudi določen način usklajevanja minimalne plače, manjka pa osnova za določitev temeljne višine minimalne plače. Državni svet prav tako ugotavlja, da je povečanje minimalne in zjamčene plače za 2 % (upoštevana je ocena rasti cen življenjskih potrebščin v letu 2006 od decembra 2005 do decembra 2006) prenizko, saj je bilo povečanje cen življenjskih potrebščin po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v obdobju od avgusta 2005 do avgusta 2006 2,6 %.

Državni svet meni, da z zakonom opredeljeni institut minimalne plače ni v skladu s sedanjim gospodarskim razvojem v Sloveniji, kakor tudi v Evropi. Zato bi bilo potrebno za ohranitev socialne varnosti in socialne pravičnosti institut minimalne plače urediti v posebnem sistemskem zakonu. Socialni partnerji, to je reprezentativni sindikati, predstavniki delodajalcev in predstavniki vlade, naj uredijo v kolektivnih pogodbah ustrezne višine izhodiščnih plač, minimalna plača pa naj služi le za preživetje tistim, ki si tega iz rednega dela ne morejo zagotoviti.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Doro Hvalica.

Druga alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije
- državni svet daje državnemu zboru mnenja o vseh zadevah
iz njegove pristojnosti

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o podpornem okolju za podjetništvo** - druga obravnava, EPA 980

Državni svet Republike Slovenije je na 47. seji, dne 11. 10. 2006, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP-A) - druga obravnava

Državni svet predlog zakona **podpira**.

Državni svet ugotavlja, da so na področju zagotavljanja kapitalskih naložb in finančnih pomoči dobro delovali skladi na ravni občin, ki so uspešno pomagali posameznim mikro in malim podjetjem, ker so dobro poznali njihove potrebe in bili z njimi v neposrednem stiku. Državni svet predlaga, da naj Slovenski podjetniški sklad s svojim delovanjem nudi storitve vsem podjetniškim oblikam (mikro, malim in srednjim podjetjem), saj bo združeval pristojnosti in finančno moč na kapitalskem in finančnih trgih. Njegova vloga bo bistveno večja, kot so jo imeli do sedaj manjši, bolj lokalno usmerjeni skladi.

Državni svet predlaga, da se pri pripravi novega predloga zakona, ki se ne bo nanašal zgolj na vprašanja financiranja podjetništva, ampak bo zajemal celoten spekter podpornega okolja za podjetnike, pridobi mnenja in stališča zainteresiranih subjektov v državi, da bo zakon čimbolj naravnan v smeri zadovoljevanja potreb mikro, malih in srednjih podjetij.

Državni svet podpira vsakršno spremembo, ki bo izboljšala dostop do virov financiranja in spodbudila nadaljnji razvoj malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji z novimi instrumenti sklada, kot so kapitalske naložbe, finančni zakup in izvedeni finančni instrumenti. Opozarja pa, da je treba v postopkih pridobivanja sredstev zagotoviti čim večjo poenostavitev in upoštevati časovno komponento, ki je še posebno pri razvojno naravnanih projektih zelo pomembna.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Anton Kampuš.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona** - druga obravnava, EPA 983

Državni svet Republike Slovenije je na 47. seji, dne 11. 10. 2006, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona - druga obravnava

Državni svet predlog zakona **podpira**.

Državni svet se je seznanil z glavnimi spremembami zakona, ki se uvajajo na področju zagotavljanja zanesljivosti dobave zemeljskega plina, na področju povečanja energetske učinkovitosti stavb ter na področju ureditve inšpekcijskega nadzora.

Standardi zanesljivosti dobave zemeljskega plina so eden izmed ključnih predpisov, ki jih nalaga Direktiva Sveta 2004/67/ES za zagotavljanje minimalnih standardov zanesljivosti dobave v primerih posebnih okoliščin, kjer prihaja do delnih motenj v dobavi plina v določenem času na primer v zimskih mesecih. Slovenija je v zagotavljanju dobave zemeljskega plina v celoti odvisna od uvoza in omenjena direktiva tudi nalaga pripravo nacionalnih nujnih ukrepov za primer motenj v dobavi plina. Na ravni Evropske unije je Komisija izdala Zeleno knjigo (Green paper), v kateri je opredeljena strategija za trajnostno, konkurenčno in varno oskrbo z energijo. Prizadevanje vseh držav članic za učinkovito politiko na tem področju ima temeljni pomen v vsakodnevnem življenju, saj učinke neposredno občutimo vsi.

Glavnina sprememb energetskega zakona je vezana na prenos direktive o energetske učinkovitosti stavb, katere namen je zmanjšanje porabe energije v stavbah, ki predstavlja v Evropski uniji in Sloveniji približno 40 % celotne porabe končne energije. Direktiva zahteva od držav članic sprejem enotne metodologije, ki bo zagotavljala izračunavanje celovite energetske učinkovitosti stavb ter določitev minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti novih in obstoječih stavb, katerih uporabna tlorisna površina je nad 1000 m². Državni svet meni, da so za učinkovito porabo energije primerni tudi alternativni načini oskrbe z energijo, ki bazirajo na obnovljivih virih energije, kot so na primer biogoriva. Aktivnejša vloga ministrstva za okolje in prostor bi pripomogla k boljši pripravljenosti Slovenije na področju biodiesela in bioetanola za distribucijo lastnega proizvoda.

Državni svet se zavzema za učinkovitejšo politiko na področju energije, saj le ta pomeni, da z namenom zmanjševanja količine neizkoriščene energije dvigujemo življenjski standard in prihranimo denar. Ključno pri porabi energije je skrbno načrtovanje, ki svoje učinke pokaže šele po daljšem času, hkrati bi učinkovita energetska politika privedla do bolj odgovorne, gospodarne in racionalne porabe energije.

* * *

Za poročevalko je bila določena državna svetnica Marta Turk.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sodniški službi - skrajšani postopek**, EPA 1081

Državni svet Republike Slovenije je na 47. seji, dne 11. 10. 2006, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sodniški službi (ZSS-G) - skrajšani postopek

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi je bil napisan zaradi izvajanja skupnega državnega projekta: odprava sodnih zaostankov - projekt Lukenda ter zagotovitev ustavne in konvencijske pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja. Predlog zakona naj bi odpravljal nekatere pomanjkljivosti veljavne ureditve (poenostavitev postopka kandidiranja za sodniško funkcijo, natančnejša razdelava kriterijev za izdelavo ocene sodniške službe, stimuliranje tekočega reševanja zadev, dopolnitev osebne evidence sodnikov) in po vzoru v zakonu že uveljavljenih institutov uvaja nove, že uveljavljenim institutom primerljive institute, ki bodo pripomogli k učinkovitejšemu izvrševanju sodne funkcije (institut medokrožnega sodnika, pravna podlaga za "reaktivizacijo" upokojenih sodnikov).

Državni svet **podpira** predlog zakona in s tem prizadevanja Vlade Republike Slovenije za doseganje vseh zgoraj omenjenih ciljev, **razen "reaktivacije"** že upokojenih sodnikov. V tej zvezi je državni svet sprejel naslednjo **pripombo**:

k 12. členu:

Državni svet odklanja možnost reaktivacije upokojenih sodnikov.

O b r a z l o ž i t e v

Predlagani zakon z namenom odprave sodnih zaostankov določa pravno podlago za "reaktivizacijo" upokojenih sodnikov, ki so pripravljeni opravljati sodniško funkcijo do dopolnjenega 70. leta starosti, pa so se pred tem časom upokojili. Po predlagani ureditvi lahko sodnik do izteka leta, v katerem dopolni 70 let starosti, nadaljuje z opravljanjem sodniške funkcije na sodišču enakega ali nižjega položaja, če sodeluje pri odpravi sodnih zaostankov. Opravljanje sodniške funkcije bo upokojenemu sodniku dovolil predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije na predlog predsednika sodišča, pri katerem bo sodnik opravljal sodniško funkcijo. Tak sodnik bo opravljal sodniško funkcijo v obsegu, ki bo določen v dogovoru o obsegu in plačilu dela s predsednikom sodišča. Predlagani zakon daje pravno podlago tudi za "reaktivizacijo" tistih upokojenih sodnikov, ki so pripravljeni opravljati naloge službenega nadzora ali izvrševati naloge sodne uprave. Te naloge bodo lahko v skladu s predlogom zakona opravljali upokojeni sodniki brez zgornje starostne omejitve, saj ne gre za izvrševanje funkcije sojenja. Namen te določbe je razbremeniti zadolžitve sodnikov, ki poleg funkcije sojenja opravljajo službeni nadzor ali naloge sodne uprave, saj to delo zahteva veliko dodatnega napora in tako dodatno obremenjuje sodnike.

Z aktiviranjem upokojenih sodnikov naj bi se ostalim sodnikom omogočilo njihovo prioriteto zadolžitev - sojenje, s čimer naj bi se prispevalo k zmanjševanju oziroma k odpravi sodnih zaostankov. Državni svet v zvezi s tem opozorja, da so bili ravno ti "upokojeni" sodniki tisti, ki so sodne zaostanke povzročili. Takšna smer razmišljanja je nevarna tudi za druga področja. Po takšnem razlogovanju bi lahko začeli reaktivirati ljudi tudi na drugih področjih (upokojene policiste, vojake, zdravnike), mlade generacije pa bi pustili na zavodih za zaposlovanje. Državni svet ne podpira takšnega načina reševanja sodnih zaostankov, ko so na voljo tudi drugi načini. Predvsem se pri tem pozablja na vso armado mladih pravnikov in s tem povezan kriterij delovne dobe. Pravnik z opravljenih državnim pravniškim izpitom po zakonu ne more postati sodnik pred dopolnjenim 30 letom starosti, praksa pa je takšna, da postanejo sodniki v povprečju pri 36 letih. To pomeni, da je na tem področju še veliko rezerve. S tem je povezana tudi dolgotrajnost čakanja na opravljanje pravniškega državnega izpita, v okviru katerega bi lahko pripravniki veliko postorili. Veliko večino dela predstavlja rutina, sodnih zaostankov pa je največ na prvih stopnjah, zato bi lahko brez stroškov za državni proračun veliko dela in rade volje postorili volonterski pripravniki, če bi le dočakali mesto za opravljanje pravniškega državnega izpita.

Poleg prednosti mlajše generacije, ki je polna energije, govori proti reaktivaciji upokojenih sodnikov njihova starost, kot čisto biološki razlog.

Kot pripomba pravne narave govori proti predlagani reaktivaciji pomanjkanje izbirnih kriterijev, postopka izbire in možnosti pravnega sredstva za neizbrane upokojene sodnike. Čeprav naj bi imel predsednik Vrhovnega sodišča diskrecijsko možnost izbire najprimernejšega upokojenega sodnika (in je pri tem vezan na predlog predsednika sodišča), je potrebno tudi diskrecijsko pravico uporabljati v okviru in mejah zakona, ki pa v tem primeru niso določene. V tem delu, bi lahko prišlo tudi do kršitve načela pravne države.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Adolf Zupan.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o notariatu** - druga obravnava, EPA 981

Državni svet Republike Slovenije je na 47. seji, dne 11. 10. 2006, na podlagi druge alinee prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

**k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah
zakona o notariatu (ZN-E) - druga obravnava**

Praksa delovanja notariata in druge okoliščine so pokazale, da je za približanje k cilju pravne varnosti in razbremenitev sodstva po mnenju predlagatelja potrebno Zakon o notariatu (ZN) še dodatno spremeniti in ga na nekaterih mestih dopolniti. S predlaganimi spremembami in dopolnitvami se želi doseči razbremenitev sodišč, povečati nadzor javnosti, povečati učinkovitost poslovanja notarjev, omogočiti učinkovitejše ugotavljanje odgovornosti notarjev in povečati pravno varnost strank.

Državni svet **podpira** predlog zakona, hkrati pa **opozarja** na nekatere njegove spodaj omenjene vsebinske in tehnične pomanjkljivosti.

Državni svet podpira prizadevanja Vlade Republike Slovenije za doseganje zgoraj omenjenih ciljev, vendar je v zvezi z vsemi členi sprejel skupno **pripombo** glede navajanja tujih pravnih ureditev. Predlog zakona se v zvezi z zasledovanimi cilji in spremembami in dopolnitvami veljavnega zakona o notariatu, ne opredeli do ureditve v drugih pravnih sistemih (5. točka predloga zakona) *v zvezi s konkretnimi spremembami*. Predlog zakona le načelno govori o ureditvi notariatov v EU oziroma Avstriji, Nemčiji in na Nizozemskem (latinski tip, nezdružljivost opravljanja druge plačne službe, nepristranskost in neodvisnost notarjev, dokazna funkcija notarskih listin) oziroma ne omenja ureditve v drugih pravnih sistemih v zvezi z zavarovalnimi vsotami, notarskimi tarifami, alternativnim reševanjem sporov, elektronskim poslovanjem, disciplinskim postopkom in javnostjo njihovih prihodkov (kar je predmet predloga zakona)¹.

Državni svet ob tej pripombi opozarja tudi na nekatere vsebinske in tehnične pomanjkljivosti konkretnih členov predloga zakona, ki bi lahko omajale zasledovane cilje. Državni svet je zato sprejel naslednje **p r i p o m b e** :

K 1. členu:

V Zakonu o notariatu (Uradni list RS, št. 4/06 - ZN v nadaljevanju) naj bi se v 2. členu besedilo "opravljajo po nalogu sodišč zadeve, ki se jim lahko odstopijo po zakonu" nadomestilo z besedilom "opravljajo vse oblike alternativnega reševanja sporov; izvajajo po nalogu sodišč opravila, ki se jim lahko odstopijo po zakonu, in izvajajo druga opravila, za katera jih pooblašča zakon".

O b r a z l o ž i t e v

¹ Po mnenju komisije določila pete alineje 115. člena PoDZ o "prikazu ureditve v drugih pravnih sistemih" ne smemo brati tako skrajno formalistično, da se na konkretne predloge sprememb lahko navaja splošna ureditev nekega področja. Ne glede na to, da na področju notariata Evropska unija nima posebnih predpisov, je bilo splošno navajanje ureditve notariatov namreč že opravljeno v prvotnem osnutku zakona o notariatu (npr. latinski tip), zato glede konkretnih sprememb in dopolnitev zakona takšno splošno navajanje nima nobene uporabne vrednosti (če ni v tem najti povezave s konkretnimi predlogi sprememb in dopolnitev). Sploh je prikaz ureditve (oziroma sam predlog zakona) pomanjkljiv, če se že "na podlagi nemških izkušenj razmišlja tudi o tem, ali je bila v Sloveniji izbrana najustreznejša oblika notariata", predlog zakona pa se do tega ne opredeli in še naprej zagovarja, da opravljanje notarskega poklica v Sloveniji ni združljivo s kakšno drugo plačano službo in da notar ne more biti hkrati tudi odvetnik (kot je to možno v ZRN in delno v Avstriji).

V zvezi s predlaganim tekstom ni razbrati razloga za zamenjavanje termina "opravljajo" z "izvajajo" pri nalogah sodišč ob tem, da se termin "opravljajo" dopušča pri vseh oblikah alternativnega reševanja sporov. Izvajati pomeni predvsem delati, da kaj zamišljenega, danega postane stvarnost, dejstvo, izpeljevati ali razlagati razvojno pot besede ali česa drugega, medtem ko je ekvivalent besedi opravljati beseda izvrševati.

V vidika določnosti predpisa (lex certa) državni svet predlaga, da predlagatelj v predlogu zakona pojasni pomensko razliko med "opravljati" in "izvajati" ali pa operira s samo enim terminom v okviru istega pravnega določila.

V zvezi s predlogom, da bi notarji opravljali "vse oblike alternativnega reševanja sporov" niti iz člena niti iz njegove obrazložitve ni razvidno, za katere oblike sporov je namenjeno določilo, saj je beseda "vse" preširoka glede na sedaj in v prihodnje veljavne oblike mirnega reševanja sporov na civilnem in kazenskem področju. Za nekatere oblike se določa izrecna pristojnost npr. sodišča (poravnalni narok pred glavno obravnavo - 305a. člen idr. ZPP), poravnalca ali državnega tožilca (postopek poravnavanja, odložen kazenski pregon - 161a. in 162. člen ZKP²), druge pa je izbira prepuščena vsaki stranki posebej (določitev pooblaščenca za sklenitev poravnave - 76. člen OZ). Predlog zakona ne pojasni "alternativnega reševanja sporov", ki je prevzet termin iz pravne teorije (ang. ADS - alternative dispute resolution), zaradi česar tudi ni jasno, na katere izmed oblik se nanaša (tudi veljavni predpisi ne govorijo o alternativnem reševanju sporov pač pa o njegovih posameznih oblikah). Tudi v prihodnje, če bi hoteli določiti pristojnost komu drugemu za kakšno novo obliko reševanja sporov, bi bilo treba to določilo zaradi besede "vse" spremeniti³.

Pravno določilo bi bilo potrebno nadgraditi in razširiti sedanje normative okvire za izvajanje alternativnega reševanja sporov ter se *opredeliti do ustrezne kadrovske in finančne⁴ podlage za opravljanje takšnih storitev s strani notarjev*. Mogoče bi morala biti dana najprej sodniku jasna možnost, da strankam brez prejudiciranja predstavi svoje pravno stališče glede sporne stvari in s tem stranke napeljuje k poravnavi. V vsakem primeru ne sme alternativno reševanje sporov iti tako daleč, da bi lahko omejila pravico dostopa do sodišča, ki jo zagotavlja prvi odstavek 6. člena EKČP.

² Poravnavanje se je v kazenskem postopku začelo razvijati najprej v postopkih proti mladoletnikom, zato bi bilo tudi neprimerno, da bi postopek vodila oseba, ki ni izurjena za delo z mladoletniki. Za to pa je potrebno izobraževanje in s tem povezana čas in denar.

³ Mogoče bi lahko člen zapisali tudi v smislu, da se lahko strankam v postopku da možnost, da spor rešijo s poravnavo pred notarjem ne glede na veljavna procesna določila o mirnem reševanju sporov.

⁴ V predlogu zakona je namreč navedeno, da ne bo imel finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

V zvezi s predlogom za nov drugi odstavek 2. člena ZN (ki (vse) prihodke notarjev določa za javne za potrebe varovanja ugleda notariata kot javne službe in za zagotavljanje zaupanja strank) je potrebno opozoriti, da smejo notarji na zahtevo strank sestavljati tudi zasebne listine ali v nepravdnih zadevah pred sodišči in v nespornih stvareh pred drugimi državnimi organi zastopati stranke kot pooblaščenec, če so zadeve v neposredni zvezi s kakšno notarsko listino, sestavljeno pri njem. Kadar opravlja zadeve iz prejšnjega odstavka, ima *notar pravice in dolžnosti ter odgovarja kot odvetnik* (5. člen ZN). Če *notar v teh primerih odgovarja kot odvetnik je določilo, ki zahteva celotne prihodke notarjev za javne, neskladno z možnostjo notarjev po sestavljanju zasebnih listin in zastopanja strank pred sodišči v zvezi z listinami.*

Notar bo lahko skladno s 24. členom predloga postavljen tudi za skrbnika zapuščine, ki je lahko po Zakonu o dedovanju *katerikoli zasebnik*, za katerega sodišče ali center za socialno delo meni, da bi bil primeren za takšno delo. Sodišče pa glede osebe skrbnika zasliši tiste, ki so upravičeni dedovati (drugi odstavek 192. člena ZD). Tudi v tem primeru je vprašljiva obveznost prihodkov kot javno dostopnih podatkov notarja, saj opravlja enaka dela kot bi jih katerakoli zasebna oseba, ki bi bila postavljena za skrbnika.

K 3. členu

Nov 5.a člen določa, da je za potrebe notarskih storitev notar sam dolžan pridobiti podatke oziroma dokazila o podatkih iz uradnih evidenc, ki jih vodijo državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilci javnih pooblastil, in teh podatkov oziroma dokazil ne sme zahtevati od strank.

O b r a z l o ž i t e v

Podobna dolžnost pridobivanja podatkov po uradni dolžnosti obstaja tudi v upravnem postopku, vendar je praksa velikokrat takšna, da uradne osebe povedo, da so sicer podatke dolžne priskrbeti po uradni dolžnosti, "vendar je veliko hitreje, če jih stranka pridobi sama". Člen se zato ne sme razumeti tako, da notar ne bi smel pridobiti podatkov od strank, ki jih že imajo ali menijo, da jih bodo hitreje pridobile.

K 7. členu

V zvezi s prvim odstavkom 10. člena ZN⁵ državni svet meni, da nobeno mnenje ni zavezujoče (če ni to izrecno določeno), tako tudi ne mnenje Notarske zbornice Slovenije v zvezi z imenovanjem notarja na prosto notarsko mesto, ki ga opravi minister za pravosodje (čeprav mora mnenje minister pridobiti pred imenovanjem notarja).

⁵ Notarja imenuje na prosto notarsko mesto minister, pristojen za pravosodje. Pred imenovanjem notarja pridobi mnenje Notarske zbornice Slovenije o prijavljenih kandidatih.

K 10. členu

Predlagana je sprememba glede pristojnosti za določitev višine najnižje zavarovalne vsote, za katero je notar dolžan skleniti zavarovalno pogodbo za škodo, za katero je odgovoren strankam po obligacijskih predpisih. Po veljavni ureditvi določi najnižjo zavarovalno vsoto Notarska zbornica Slovenije *v soglasju* z ministrom za pravosodje, v skladu s predlaganim členom pa bo *višino najnižje zavarovalne vsote določil minister* za pravosodje. Pred določitvijo bo minister predlog višine zavarovalne vsote poslal Notarski zbornici Slovenije, ki bo lahko v 30 dneh podala pripombe, na katere pa minister ne bo vezan.

Ureditev, ki spreminja polno soodločanje (soglasje) v zgolj pripombe, bi bila lahko v nasprotju z načelom pravne države (2. člen Ustave)⁶. V primeru, ko se spreminjajo veljavni pogoji za določitev najnižje zavarovalne vsote oz. se notarski zbornici odvzema soglasje, mora (kljub temu da ne gre za človekove pravice) za spremembo v zgolj dajanje neobvezujočih pripomb obstajati razumen razlog v javnem interesu, ki bo zakonodajalca vodil za sprejem takšne odločitve. Razumen razlog pa iz predloga zakona niti iz obrazložitve ni razviden. Na splošno omenjena trditev o večji pravni varnosti strank bi morala biti konkretneje izkazana oziroma prikazana v primerjavi z večjim bremenom notarjev. Predlog določila ne govori o možnem pravnem sredstvu notarjev zoper ministra (pravica do pravnega sredstva - 25. člen URS), prav tako pa tudi niso podani kriteriji, na katere bi se minister lahko oprl pri odločitvi za povečanje ali zmanjšanje zavarovalne vsote ali na katere bi se lahko oprli notarji v zvezi s pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

K 11. členu:

Predlagana določba novega tretjega odstavka 15. člena ZN s sklicevanjem na 2. člen se nanaša na notarski elektronski podpis javnih listin, zato je določilo mogoče preozko, ker ne omogoča elektronskega podpisa notarjev tudi pri sestavi zasebnih listin.

K 26. členu:

Predlog 26. člena dodaja nov 106.a člen, ki med drugim določa tudi, da se v imenik notarjev vpisuje in se v njem obdeluje tudi strokovni ali znanstveni naslov notarja. Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih (ZSZN-1) določa, da si strokovni naslov po tem zakonu pridobi, kdor konča študijski program za pridobitev izobrazbe prve ali druge stopnje, znanstveni naslov po tem zakonu pa si pridobi, kdor konča študijski program za pridobitev izobrazbe tretje stopnje.

⁶ V tej zvezi je potrebno opozoriti tudi na splošni trend poseganja v dosedanje pravice tudi na drugih področjih (šolstvo, zdravstvo, RTV), ki so se odločitve do sedaj sprejemale dvo ali tri partitno.

Nespremenjeni 8. člen ZN, ki določa pogoje za imenovanje notarja (da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik ali v Republiki Sloveniji nostrificirano v tujini pridobljeno diplomo pravne fakultete) uporablja staro poimenovanje, ki izhaja iz Zakona o visokem šolstvu, preden je bila sprejeta novela ZVIS-E, ki uvaja bolonjske stopnje. ZSZN-1 v prehodnih določbah določa, da visokošolski zavodi diplomantom študijskih programov za pridobitev izobrazbe, sprejetih pred 11. junijem 2004, še naprej podeljujejo strokovne in znanstvene naslove, ki so bili skladu z Zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih (Uradni list, RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo), ki je z ZSN-1 prenehal veljati.

Če 8. člen ZN ne bo spremenjen, bodo lahko notarji le tisti, ki so se vpisali na študijski program za pridobitev pravne izobrazbe, sprejet pred 11. junijem 2004, (**stari naslov univerzitetni diplomirani pravnik**), medtem ko ne bodo mogli biti notarji tudi vsi **novi bolonjski magistri stroke** (2. stopnja). Notarska zbornica bo pri vpisovanju strokovnega ali znanstvenega naslova notarja v imenik notarjev imela težave, ker bo nastala dilema kateri naslov vpisati (strokovni ali znanstveni naslov), zato predlagamo, da se vpišeta oba naslova (to izhaja tudi iz namena ZSZN-1: zakon ureja strokovne in znanstvene naslove - 1. člen) in se v tem delu ustrezno spremeni 8. člen ZN: "da ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik, strokovni naslov *magister prava* ali v Republiki Sloveniji nostrificirano v tujini pridobljeno diplomo pravne fakultete".

Enako velja za veljavni tretji odstavek 109. člena ZN, ki govori o opravljanju nadzora s strani univerzitetnih diplomiranih pravnikov.

K 27. členu:

Ureditev, ki spreminja polno soodločanje (soglasje) Notarske zbornice glede tarife o plačilu notarskih storitev v zgolj pripombe, na katere minister za pravosodje ni vezan, bi bila lahko v nasprotju z načelom pravne države (2. člen Ustave). Notarski zbornici se odvzema soglasje, zato mora obstajati *razumen razlog v javnem interesu, ki iz predloga zakona niti iz obrazložitve ni razviden. Večje pravne varnosti se zgolj zaradi višine tarife ne da razbrati (Zbiljski gaj)*.

Predlog določila ne govori o možnem pravnem sredstvu notarjev zoper ministra (pravica do pravnega sredstva - 25. člen URS), prav tako pa tudi niso podani *kriteriji*, na katere bi se minister lahko oprl pri odločitvi za povečanje ali zmanjšanje tarife o plačilu notarskih storitev ali na katere bi se lahko oprli notarji v zvezi s pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

Tako k 10. in 27. členu predloga gre splošna pripomba, da je notariat omenjen že v Ustavi RS kot javna služba, ki jo ureja zakon (137. člen URS). Kot javna služba ima določena tudi javna pooblastila, ki jih bo zaradi predlaganih sprememb težje uveljavljala. Npr.: po prvem odstavku 107. člena zbornica skrbi za ugled,

verodostojnost in razvoj notariata ter zastopa interese notarjev, notarskih pomočnikov in notarskih pripravnikov.

Možnost razvoja in zastopanja notarjev ji bo zaradi spremembe soglasja v zgolj mnenja oziroma pripombe močno okrnjena, zato bi moral predlog zakona izrecno navesti razloge za tak premik v smeri ministrstva za pravosodje.

K 32. členu:

V 113.a členu ZN naj bi se kot hujša disciplinska kršitev dodalo nevestno ali malomarno opravljanje dolžnosti člana disciplinske komisije I. ali II. stopnje. V zvezi s tako oblikovanim predlogom opozarjamo, da veljavni 113a. člen govori le o vrstah disciplinskih kršitev pri opravljanju notariata kot javne službe ali prakse notarskega kandidata, kamor dolžnosti člana disciplinske komisije ne sodijo. Le ta kot član disciplinske komisije ne opravlja notariata ali prakse notarskega kandidata, pač pa z drugimi člani odloča v disciplinskih zadevah (116. člen ZN). Za odločanje v postopku je bistvena neodvisnost in nepristranskost, zato bo bil član pod pritiskom grožnje za uvedbo disciplinskega postopka zoper njega samega, ki ga bodo zahtevali njegovi nasprotniki, zaradi po njihovem mnenju "neuspešnega" postopka, zato bi kazalo člane komisij vsaj delno zaščititi pred takšnimi potencialnimi grožnjami.

Glede na navedeno državni svet predlaga, da se oblikuje nov tretji odstavek 113a. člena, ki bi se glasil:

"Kot hujša disciplinska kršitev se šteje tudi nevestno ali malomarno⁷ opravljanje dolžnosti člana disciplinske komisije I. ali II. stopnje. Predsednik zbornice uvede disciplinski postopek zaradi te kršitve le na predlog ministra, pristojnega za pravosodje".

K 33. členu:

V zvezi z novim 119. členom ZN (vsa pisanja v zvezi z disciplinskim postopkom se osebi, zoper katero je uveden disciplinski postopek, vročajo priporočeno po pošti na naslov pisarne ali po elektronski pošti) opozarjamo, da elektronska pošta ni

⁷ Kdaj nevestno opravljanje dolžnosti preraste v malomarno in obratno? Ali ne bi mogel predsednik zbornice že prek predloga za izločitev člana komisije (ki bi mu zaradi nevestnosti in malomarnosti očital dvom v njegovo nepristranskost), preprečiti nezaželene posledice? In kaj je z veljavnostjo odločbe o ugotovitvi disciplinske odgovornosti zoper notarja, če se kasneje ugotovi nevestnost ali malomarnost člana komisije, ki je glasoval o disciplinski odgovornosti?

tako zanesljiv medij, na katerega bi lahko vezali posledice, ki jih ima lahko disciplinski postopek. Elektronskega vročanja ne pozna niti Zakon o pravdnem postopku, ki naj bi se po predlogu zakona tudi smiselno uporabljal v disciplinskih postopkih. Glede na navedeno državni svet predlaga črtanje besedne zveze "ali po elektronski pošti".

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Adolf Zupan.